

Työ- ja tasa-arvo-osasto
Neuvotteleva virkamies Pirje Lankinen

29.4.2026

VN/1982/2026
VN/1982/2026-STM-9

Lausunto talousvaliokunnalle Hallituksen esityksestä eduskunnalle tuotesektorilainsäädännön uudistamiseksi (HE 41/2026 vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle tuotesektorilainsäädännön uudistamiseksi.

Euroopan Unionin sisämarkkinoiden häiriönsietokykyä ja hätätilaa koskeva säädöspaketti koskee sosiaali- ja terveysministeriön alalla olennaisessa määrin työssä käytettäväksi tarkoitettuja henkilönsuojaimia ja koneita. Ministeriö on niiden osalta toimivaltainen markkinavalvontaviranomainen. Työsuojelusektorilla selvitetään parhaillaan mahdollisuutta siirtää työkäyttöön tarkoitettujen teknisten laitteiden markkinavalvontatehtävä kokonaisuudessaan Lupa- ja valvontavirastolle, joka tulisi siten jatkossa vastaamaan myös tarvittavien poikkeuslupien myöntämisestä.

Koronapandemian alkaessa Euroopan komissio julkaisi suosituksen (EU) 2020/403, jonka perusteella jäsenvaltioiden markkinavalvontaviranomaiset voivat höllentää koronavirukselta suojaavien henkilönsuojainten ja lääkinnällisten laitteiden vaatimuksia. Suositus koski terveydenhuollon työntekijöitä, ensivaiheen pelastus-työntekijöitä ja muuta henkilöstöä, joka oli mukana viruksen hillitsemisessä ja sen leviämisen estämisessä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on arvioinut työ- ja elinkeinoministeriön laatimaa hallituksen esitystä niiden kokemusten pohjalta, joita ministeriössä saatiin komission suosituksen soveltamisesta.

Ministeriö pitää perusteltuna, että Suomessa toimivaltainen viranomainen voisi myöntää poikkeuslupan tavarain saattamiseen markkinoille tai käyttöönottoon esityksessä kuvatuin ehdoin. Kriisitilanteessa tiettyjen tuotteiden tarve voi kasvaa huomattavasti lyhyessä ajassa, jolloin normaalien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen noudattaminen ei ole käytännössä mahdollista.

On eduksi, että ehdotus antaisi viranomaiselle oikeuden käyttää tarvittaessa asiantuntijaa arvioitaessa, täyttääkö tuote sitä koskevat olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset.

Hätätilavaiheen päättymisestä todetaan esityksessä, ettei poikkeuslupan voimassaolon päättymisen sellaisenaan velvoita poistamaan markkinoilta luvan nojalla jo markkinoille saatettuja tuotteita tai järjestämään palautusmenettelyä. Sosiaali- ja terveysministeriön kuitenkin toteaa, että koronapandemian aikana Suomen markkinoille höllennetyillä vaatimuksilla saatettuja henkilönsuojaimia sai myydä vain 31.12.2020 asti, mutta vuonna 2025 ministeriö edelleen poistatti niitä markkinoilta, koska talouden toimijat eivät noudattaneet määräaika. Tulevissa kriisitilanteissa poikkeuslupan saaneiden tuotteiden osalta voisi käydä samoin ja tuotteet jäisivät markkinoille.

Ministeriön näkemyksen mukaan tuotteiden markkinoilla olon rajoitukset pystytään huomioimaan ehdotuksen 8 §:ssä todetusti eli määrittelemällä poikkeusluvassa toimenpiteet, jotka on toteutettava hätätilavaiheen päättyessä tai käyttöänoton peruuntumisen yhteydessä jo markkinoille saatettujen tavaroiden osalta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi